

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 27Csp/42/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122499496
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bc. Mária Šadláková
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2024:6122499496.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom v Bratislave, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, právne zastúpeného KOVAL & spol., advokátska kancelária, s.r.o. so sídlom v Banskej Bystrici, Komenského 3, IČO: 36 648 892 proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom v C. D. E., o zaplatenie 5.683,25 eur s príslušenstvom, sudkyňou JUDr. Máriou Šadlákovou

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovaný má proti žalobcovi **n á r o k** na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 26.07.2023 bola tunajšiemu súdu postúpená žaloba žalobcu, ktorou sa žalobca proti žalovanému domáhal na Okresnom súde Banská Bystrica vrámci upomínacieho konania, aby súd rozhodol o splnení povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 5.683,25 eur spolu s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 13.06.2017 uzavrela Poštová banka, a.s, so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31340890 ako postupca a žalobca, ako postupník, Zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej žalobca nadobudol pohľadávku zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 4930500386 (ďalej len "Zmluva") spolu s jej príslušenstvom. Právny predchodca žalobcu ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 16.07.2013 Zmluvu o splátkovom úvere č. 4930500386 v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. v znení neskorších predpisov, predmetom ktorej bolo poskytnutie peňažných prostriedkov zo strany právneho predchodcu žalobcu v celkovej výške 5800 eur v prospech žalovaného. Žalovaný sa podľa Zmluvy zaviazal vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dohodnutej lehote, ako aj zaplatiť dohodnuté úroky podľa zmluvy. Právny predchodca žalobcu si svoje zmluvné povinnosti vyplývajúce mu z platne uzavretej Zmluvy splnil riadne a včas a žalovanému dňa 16.07.2013 pri platne uzavretej Zmluve poskytol prevodom na účet finančné prostriedky vo výške 5.800 eur. V dobe od uzatvorenia Zmluvy žalovaný splatil svoj záväzok len čiastočne, pričom jednotlivé platby a spôsoby ich započítania sú uvedené vo Výpise z úveru. Právny predchodca žalobcu po predchádzajúcej výzve v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, vyhlásil predčasnú splatnosť úveru v zmysle Produktových obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery ku dňu 11.09.2014. Výzva na úhradu dlžnej sumy (Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti) je písomnou výzvou banky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Žalovaný si ani napriek výzve zo strany žalobcu svoj záväzok do dnešného dňa nesplnil. Medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bolo dojednané Uznanie dlhu, uzatvorené v zmysle § 558 zákona č. 40/1964/ Zb. Občianskeho zákonníka. Súčasťou Uznania dlhu

je vyhlásenie žalovaného, ktorý svoj záväzok voči veriteľovi v celom rozsahu uznal čo do jeho výšky, ako aj do právneho dôvodu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti v súlade s Produktovými obchodnými podmienkami pre hypotekárne a splátkové úvery, vznikol žalobcovi nárok na dohodnuté zmluvné úroky, a taktiež aj na úroky z omeškania, vyplývajúce zo zákona. V súlade s Výpisom z úveru sa žalobca domáha zaplata sumy vo výške 9774,31 eur, pozostávajúcej z nezaplatených častí dlžnej istiny vo výške 5683,25 eur a z príslušenstva v podobe nezaplatených zmluvných úrokov vo výške 4091,06 eur, t.j. v sume zodpovedajúcej výške akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný zaplatil ako cenu peňazí po odpočítaní úhrad. Žalobca si od žalovaného zároveň nárokuje úhradu zákonného úroku z omeškania vo výške 5.25 % ročne od dátumu poslednej platby vykonanej žalovaným. Celková čiastka spojená s úverom (suma, ktorú má žalovaný zaplatiť) predstavuje sumu vo výške 10461,12 eur, z toho suma poskytnutej istiny (výška úveru) predstavuje sumu vo výške 5800 eur, z ktorej žalovaný uhradil sumu 116,75 eur, a suma zmluvných úrokov vo výške 4661,12 eur, z ktorej žalovaný uhradil sumu 570,06 eur.

2. Z dôvodu, že v tomto spore sa nepodarilo všetkými dostupnými prostriedkami zistiť pobyt žalovaného, súd postupom podľa § 116 ods. 1 až 3 CSP zverejnil oznámenie o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu a webovej stránke súdu od 06.10.2023 do 21.10.2023. K žalobe sa žalovaný nevyjadril.

3. Za účelom rozhodnutia o žalobe súd nariadil pojednávanie, ktorého sa nezúčastnila žiadna zo sporových strán. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu ospravedlnil svoju neprítomnosť na pojednávaní. Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to: č.l. 6 r.s. aktuálny stav úveru k 07.06.2017, č.l. 7 r.s. doručka, č.l. 8 obchodné podmienky pre úver - pôžička na bývanie č.l. 12 r.s. oznámenie postupcu o postúpení pohľadávky, č.l. 13 r.s. zmluva o postúpení pohľadávok č. III/2017, č.l. 18 predpis splátok k zmluve o úvere, č.l. 19 uznanie dlhu, č.l. 19 r.s. všeobecné obchodné podmienky, č.l. 27 výzva na úhradu dlžnej sumy, č.l. 28 zmluva o úvere.

4.1. Súd sa oboznámil so žalobou a k nej pripojenými listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav veci:

4.2. Zo zmluvy o úvere - pôžička na bývanie súd zistil, že dňa 04.07.2013 bola zo strany žalovaného a dňa 16.07.2013 zo strany právneho predchodcu žalobcu - Poštová banka, a.s. podpísaná zmluva predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru žalovanému v sume 5.800 eur, ktorú sa zaviazal žalovaný splácať v 120 mesačných splátkach splatných vždy k 10. dňu v mesiaci v sume 95,27 eur. Výška úrokovej sadzby bola 12,9% ročne, RPMN bola 14,88%, priemerná RPMN 19,47%, dátum prvej splátky: 10.08.2013, dátum konečnej splatnosti úveru: 10.07.2023.

4.3. Z výpisu zo stavu úveru ku dňu 07.06.2017 súd zistil, že žalovaný čerpal úver vo výške 5.800 eur dňa 16.07.2013. Na úver žalovaný uhradil celkovo 7 splátok v sume 87 eur plus poistné v sume 8,27 eur, posledná splátka bola uhradená dňa 10.03.2014 v celkovej výške 9,96 eur. Ku dňu 11.09.2014 bol úver predčasne zosplatený.

4.4. Výzvou zo dňa 11.09.2014 právny predchodca žalobca - Poštová banka, a.s. vyzvala žalovaného na úhradu dlžnej sumy, pričom žalovanému oznámila, že pre porušenie ustanovení zmluvy o úvere č. 4930500386 zo dňa 16.07.2013 a obchodných podmienok, sa stala úverová pohľadávka k 11.09.2014 predčasne splatnou v celom rozsahu. Banka vyzvala žalovaného na úhradu dlžnej sumy v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy.

4.5. Z listiny označenej ako Uznanie dlhu súd zistil, že banka oznámila žalovanému, že v prípade ak nie je možné z jeho strany dlh vysporiadať jednorazovo, je banka ochotná sa s dlžníkom dohodnúť na postupnom splácaní dlhu, v tomto prípade je potrebné zaslať banke nižšie predtlačené uznanie dlhu. Žalovaný toto podpísal dňa 10.10.2024, pričom požiadal banku o ďalšie splátky.

4.6. Právny predchodca žalobcu listom zo dňa 19.06.2017 oznámil žalovanému postúpenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o úvere č. 4930500386 zo dňa 16.07.2013 na žalobcu a o titulom zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 13.06.2017.

5.1 Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

5.2 Podľa § 1 ods. 2 prvá veta zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon"), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

5.3 Podľa § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

5.4 Súd na základe vykonaného dokazovania tak mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola uzatvorená zmluva o úvere, na základe ktorej žalovanému bol poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 5.800 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť v 120 mesačných splátkach po 95,27 eur mesačne. Žalovaný čerpal úver vo výške 5.800 eur dňa 16.07.2013. Na úver žalovaný uhradil celkovo 7 splátok v sume 87 eur plus poistné v sume 8,27 eur, posledná splátka bola uhradená dňa 10.03.2014 v celkovej výške 9,96 eur. Výzvou zo dňa 11.09.2014 právny predchodca žalobca - Poštová banka, a.s. vyzvala žalovaného na úhradu dlžnej sumy, pričom žalovanému oznámila, že re porušenie ustanovení zmluvy o úvere č. 4930500386 zo dňa 16.07.2013 a obchodných podmienok, sa stala úverová pohľadávka k 11.09.2014 predčasne splatnou v celom rozsahu. Banka vyzvala žalovaného na úhradu dlžnej sumy v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy. Následne banka oznámila žalovanému, že v prípade ak nie je možné z jeho strany dlh vysporiadať jednorazovo, je banka ochotná sa s dlžníkom dohodnúť na postupnom splácaní dlhu, v tomto prípade je potrebné zaslať banke nižšie predtlačené uznanie dlhu. Žalovaný toto podpísal dňa 10.10.2014, pričom požiadal banku o ďalšie splátky. Banka listom zo dňa 19.06.2017 oznámila žalovanému postúpenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o úvere č. 4930500386 zo dňa 16.07.2013 na žalobcu a o titulom zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 13.06.2017.

5.5 Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi žalovaným ako dlžníkom a právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, teda spotrebiteľská zmluva. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu,

je neplatná. Uzatvorená zmluva je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka.

6.1. Pred vyhodnotením oprávnenosti uplatneného nároku sa súd prednostne zamerlal na skúmanie vecnej legitímácie strán sporu, predovšetkým na skúmanie, či je žalobca aktívne vecne legitímovaný domáhať sa zaplata peňažnej pohľadávky proti žalovanému na základe uzatvorenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatnené právo, resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej, t. j. existencie tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej, t. j. existencie tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/205/2009). Z uvedeného dôvodu súd zamerlal pozornosť na vysporiadanie sa s otázkou platného postúpenia pohľadávky, na základe ktorej by súd mohol konštatovať, že žalobca je skutočným nositeľom práva, ktorého sa v spore voči žalovaným domáha.

6.2. Žalobca svoju aktívnu legitímáciu odvodil od Zmluvy o postúpení pohľadávok č. III/2017 zo dňa 13.06.2017 (ďalej aj „Zmluva o postúpení pohľadávky“) uzavretej medzi ním ako postupníkom a Poštovou bankou, a.s., ako postupcom, ktorou boli na žalobcu ako postupníka postúpené pohľadávky, vrátane ich príslušenstva a všetkých súvisiacich práv a nárokov s pohľadávkami spojenými, ako aj práv plynúcich zo zabezpečenia pohľadávok. V zmysle čl. II. bod 1 Zmluvy o postúpení pohľadávky postupca na postupníka ku dňu účinnosti postúpil pohľadávky spolu s príslušenstvom, špecifikované v Prílohe č. 1 a č. 2, a to čo do právneho dôvodu, osôb dlžníkov a výšok pohľadávok, ktorých istina a príslušenstvo boli vyčíslené ku dňu 08.06.2017 (č.l. 13-17 spisu).

6.3. Žalobca k žalobe nepripojil príslušnú prílohu Zmluvy o postúpení pohľadávky, z ktorej by vyplynulo, že Poštová banka, a.s. postúpila pohľadávku aj voči žalovanému, a to aj s uvedením výšky postúpenej pohľadávky voči žalovanému.

6.4. V zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

6.5. Povinnosťou banky (Poštovej banky, a.s.) pred postúpením pohľadávky bez súhlasu dlžníka bolo písomne vyzvať dlžníka na splatenie peňažného záväzku. Pre platné postúpenie bolo potrebné doručenie takejto výzvy dlžníkovi, omeškanie dlžníka napriek výzve dlhšie ako 90 kalendárnych dní, a to ako zákonného predpokladu pre platné postúpenie pohľadávky podľa ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

6.6. Predpokladom postupiteľnosti pohľadávky podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách na inú osobu (ktorá nie je bankou) je splatnosť dlhu, omeškanie klienta trvajúce aspoň 90 dní

a písomná výzva banky na splnenie povinnosti. Ak niektorý z týchto predpokladov nie je splnený, pohľadávka banky nie je postupiteľná. Ak napriek tomu k jej postúpeniu došlo, ide o právny úkon odporujúci zákonu, preto je neplatný (§ 39 OZ). Ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ktoré ako *lex specialis* požíva prednosť pred všeobecnou právnou úpravou § 524 OZ. Nesplnením tejto rozhodujúcej skutočnosti nemôže dôjsť ani k platnému postúpeniu pohľadávky.

6.7. Súd poukazuje na judikát R 60/2018 v zmysle ktorého, postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, je neplatný právny úkon. V bode 23 judikátu dovolací súd konštatuje, že v prípade, ak by neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách prvej vety pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jednalo by sa o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylúčené/ zakázané. Išlo by teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

6.8. Súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že už v samotnej žalobe chýba tvrdenie i dôkaz o doručení upozornenia na možnosť uplatnenia postupu veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Naopak, žalobca uvádza, že výzva na úhradu dlžnej sumy (oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti) je písomnou výzvou banky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Takéto konanie je však podľa súdu obchádzaním citovaného ustanovenia zákona o bankách, nakoľko oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti je právnym úkonom s úplne odlišnými právnymi dôsledkami ako predmetná výzva a nemožno ich stotožňovať, a to najmä pre nedodržanie zákonnej podmienky existencie omeškania najmenej 90 dní s úhradou dlhu dlžníka.

6.9. Vzhľadom na skutočnosť, že veriteľom, s ktorým žalovaný uzavrel úverovú zmluvu, na základe ktorej mala vzniknúť žalovaná pohľadávka nebol žalobca, ale banka - Poštová banka, a. s. a vzhľadom na tvrdenie žalobcu, že pohľadávka voči žalovanému mu bola postúpená zmluvou o postúpení pohľadávok, povinnosťou súdu bolo *ex offo* skúmať splnenie podmienok vyplývajúcich z § 92 ods. 8 zákona o bankách, pričom z podanej žaloby a jej príloh doposiaľ nevyplýva, že by žalobca preukázal, že on, resp. jeho právny predchodca doručil žalovanej pred postúpením pohľadávky samostatnú výzvu spĺňajúcu podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. Keďže sa jedná o samostatný právny úkon (postúpenie pohľadávky), aj výzva ktorá tomu predchádza sa má týkať postúpenia pohľadávky a nie napr. zosplatnenia úveru. Je preto nevyhnutné, aby súd skúmal splnenie všetkých hmotnoprávných zákonných podmienok predchádzajúcich postúpeniu pohľadávky a v nadväznosti na to vyvodil záver, či je žalobca v tomto spore aktívne vecne legitimovaný. Zároveň osobitný subjekt vo svojich vyjadreniach aj na predbežnom právnom posúdení žiadal žalobu zamietnuť z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu.

6.10. S poukazom na výslovnú, jasnú, jednoduchú a zrozumiteľnú zákonnú úpravu zákonných podmienok postupiteľnosti pohľadávky banky zo spotrebiteľského úveru a skutočnosť, že aktívnu vecnú legitimáciu súd musí skúmať vždy, a to *ex offo* je povinnosťou každého žalobcu domáhajúceho sa žalobou nárokov postúpených mu bankou preukázať splnenie podmienok postupiteľnosti pohľadávky. Teda označiť a pripojiť dôkazy na preukázanie splnenia týchto zákonných podmienok. Táto skutočnosť je samozrejmá, jasná a všeobecne známa, nejde o žiadne prekvapivé právne posúdenie, postup, či prekvapivý názor súdu (podporne viď napr. aktuálne rozsudky Krajského súdu Prešov sp. zn. 3CoCsp/11/2021, 7CoCsp/38/2020). Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/38/2020 otázka, "či na základe tejto zmluvy o postúpení pohľadávok došlo k platnému postúpeniu pohľadávky uplatňovanej v konaní na žalobcu, už nie je otázka skutkových tvrdení strán, ale otázka právneho posúdenia veci. Ide pritom o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci."

6.11. Zákonná úprava postúpenia pohľadávky bankou alebo pobočkou zahraničnej banky je obsiahnutá v zákone č. 483/2001 Z. z. o bankách ako osobitná úprava (*lex specialis*) pred všeobecnou úpravou (*lex generalis*) o postupovaní pohľadávok v § 524 až 530 Občianskeho zákonníka. Zákonné predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré museli byť splnené v čase postúpenia pohľadávky upravoval ku dňu, kedy malo dôjsť k postúpeniu pohľadávky (teda ku dňu 13.06.2017) § 92 ods. 8 zákona o bankách.

6.12. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. 10. 2021, sp. zn. 4Cdo162/2020, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov slovenskej republiky č. 2/2022 pod číslom F. X/XXXX, v sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitimitáciu z úradnej povinnosti. Dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa. Uvedené rozhodnutie nadväzuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24. 04. 2018, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 pod číslom R 60/2018, na ktorý poukázal aj žalobca. Judikát bol publikovaný so záverom, cit.: "Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon." Vzhľadom na uvedené nemôžu byť podľa názoru súdu žiadne pochybnosti, že zákonom o bankách sú odchylné od všeobecných pravidiel o postúpení pohľadávky v Občianskom zákonníku sprísnené pravidlá pri postupovaní pohľadávok z bánk na iné subjekty. Pre platné postúpenie pohľadávky banky tak musia byť kumulatívne splnené všetky podmienky upravené v § 92 ods. 8 zákona o bankách, pričom predovšetkým a najmä pohľadávka, alebo jej časť môže byť postúpená bankou len vtedy, ak je splatná a to až po predchádzajúcej písomnej výzve banky, a ak klient napriek nej nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní je v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku. Obdobný záver plynie aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. 03. 2018, sp. zn. 7Cdo/26/2017, podľa ktorého podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§39 OZ).

6.13. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky v spotrebiteľských veciach sa preto takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v zbierke zákonov pritom vylučuje dobromyseľnosť postupníka, navyše za situácie, keď v tomto spore je ním obchodná spoločnosť špecializujúca sa práve na hromadné vymáhanie postúpených pohľadávok, ako je súdu známe z jeho činnosti.

6.14. Súd má za to, že žalobca nepreukázal zákonné podmienky postupiteľnosti bankovej pohľadávky v zmysle vyššie citovaného § 92 ods. 8 zákona o bankách, keďže nepreukázal relevantnú písomnú výzvu banky tak, ako ju má na mysli § 92 ods. 8 zákona o bankách. Zosplatnenie úveru listom zo dňa 11.09.2014, ktorým sa úver stal predčasne platným, je ako výzva v zmysle zákona o bankách nepoužiteľné a neakceptovateľné.

6.15. Je nepochybné, že účelom zákona bolo po výzve banky poskytnúť klientovi 90 dňovú ochrannú lehotu, v rámci ktorej môže zvrátiť cesiu pohľadávky banky tým, že ešte pred postúpením uhradí omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane príslušenstva s výnimkou prípadu, kedy by šlo o tak povediac "notorického neplatiča" ktorého omeškanie by v súhrne presiahlo jeden rok (§ 92 ods.8 veta druhá, časť za bodkočiarkou). Ak by zákonodarca daným vyjadrením v § 92 ods. 8 prvej vety zákona o bankách nezamýšľal poskytnutie 90 dňovej ochrannej lehoty klientovi banky na zvrátenie postúpenia pohľadávky, potom by druhá veta predmetného ustanovenia (a to tak jej časť pred bodkočiarkou ako aj za ňou) nedávala zmysel. Preto výzvou v zmysle tohto ustanovenia nemôže byť akákoľvek výzva/ upomienka uskutočnená kedykoľvek v priebehu trvania úverového vzťahu (v tomto prípade oznámenie o zosplatnení úveru a výzva na úhradu dlžnej sumy), ale musí to byť výzva na úhradu už splatnej pohľadávky, ktorá sa následne má postúpiť. Keďže cieľom zákonodarcu bola ochrana spotrebiteľa a poskytnutie mu poslednej možnosti úhrady dlhu, a tak odvrátenie postúpenia pohľadávky mimo bankový dohľad, potom absolútne nemôže obstať výklad, ktorý by za výzvu považoval akúkoľvek upomienku, aj spreď niekoľkých rokov a aj len vo vzťahu k určitej splátke či splátkam. Osobitná, samostatná úprava v § 92 ods. 8 zákona o bankách by inak bola úplne zbytočná, keďže splatnej pohľadávke takmer vždy prechádza nejaká výzva na plnenie, či upozornenie (§ 53 ods.9 Občianskeho zákonníka).

6.16. A napokon aj aktuálna súdna prax už opakovanie konštatovala, že za písomnú výzvu banky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno považovať ani oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru (v tomto prípade výzvu na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 11.09.2014), o to menej by za takú výzvu bolo možné považovať ešte len upozornenie na možnosť predčasného zosplatenia úveru. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 17CoCsp/47/2020 týkajúci sa taktiež žalobcu, v ktorom súd v bode 10. odôvodnenia uviedol, cit: "že, žalobca považoval za výzvu v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách výzvu dňa 19. 01. 2016, ktorou právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na predčasne splatenie úveru. Doručenie predmetnej výzvy nebolo sporné. Obsahom spisu síce je oznámenie veriteľa zo dňa 19. 01. 2016, ktoré bolo žalovanému doručené dňa 27. 01. 2016, túto však nemožno považovať za výzvu v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, nakoľko táto neobsahuje upozornenie na omeškanie tej ktorej splátky a neobsahuje poučenie o možnosti postúpenia pohľadávky. Ide o jednostranný právny úkon, ktorým je vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru."

6.17. Súd v súvislosti so samotným žalobcom poukazuje aj napr. na právoplatný rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 6Csp/63/2020, ktorý v bode 24. odôvodnenia uviedol, že "Upozornenie na zosplatenie a oznámenie o zosplatení však nemožno považovať za písomnú výzvu podľa ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, nakoľko ide o úkony vykonané z dôvodu zákonnej úpravy vyplývajúcej z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka".

6.18. V prípade, ak by neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jednalo by sa o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylúčené/zakázané. Išlo by teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Na absolútnu neplatnosť postúpenia, musí prihliadnuť súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ak teda dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť (rozsudok NS SR sp. zn. 1 Cdo 147/2017 zo dňa 24. 04. 2018).

6.19. Keďže žalobca nepreukázal splnenie zákonných podmienok postupiteľnosti bankovej pohľadávky, nepreukázal riadnu písomnú výzvu banky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách a jej riadne doručenie žalovanému, nemohlo dôjsť ani k platnému postúpeniu pohľadávky, čím žalobca nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu, a preto súd žalobu I. výrokom zamietol.

6.20. V kontexte uvedeného je to práve žalobca, ktorý nesie dôkaznú povinnosť, ktorej cieľom je unesenie dôkazného bremena na skutočnosti, ktoré tvrdí. V danom prípade je však zrejmé, že žalobca si dôkaznú povinnosť nesplnil a nepreukázal aktívnu vecnú legitímáciu v tomto spore. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, a z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci. samej v jeho neprospech.

6.21. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Nakoľko žalovaný mal vo veci plný úspech, vznikol mu nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi a to v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Trenčíne, pokiaľ sa tohoto práva po vyhlásení rozsudku účastníci výslovne nevzdali.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 132 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.